

YUQORI HARORATDA QAYNAYDIGAN SOVITUVCHI SUYUQLIKLAR

Kuchaytirilgan (forsirovka qilingan) dvigatellarni sovitish uchun qaynash harorati 100 °C dan yuqori bo'lgan sovituvchi suyuqliklar – *yuqori haroratda qaynaydigan suyuqliklar* ishlatiladi. Bu suyuqliklar 77...207 °C haroratda qaynaydigan glikollarning yuqori molekulyar spirtlari va efirlar aralashmasidan tarkib topadi. Yuqori haroratda qaynaydigan suyuqliklarning asosiy xossalari 1-jadvalda keltirilgan.

1-jadval

Yuqori haroratda qaynaydigan sovituvchi suyuqliklar

Suyuqlik xossalari	Suyuqlik muzlash haroratlari	
	-40 °C dan yuqori emas	-60 °C dan yuqori emas
Tashqi ko'rinishi	Tiniq, rangsiz yoki och-xira sarg'imtir suyuqlik	
Zichligi, 20 °C da, kg/m ³	1100	1050
Qaynash boshlanishi harorati $t_{n.k.}$, °C	130...145	130...140
Qaynash oxiri harorati $t_{k.k.}$, °C	-	195...210
Qo'shimcha mexanik aralashmalar miqdori, %, ... dan ko'p emas	0,005	0.005
Kulligi, %, ... dan ko'p emas	0,8...10	0,8...10
Kinematik qovushqoqlik, mm ² /s 30 °C da	500 dan ko'p emas	320 dan ko'p emas

Yuqori haroratda qaynaydigan sovituvchi suyuqliklarning qo'llanilishi sovitish tizimiga issiqlik yo'qolishini kamaytiradi va sovitish tizimida issiqlik uzatish jarayonlarini intensivlashtirish imkonini beradi. Bu radiator sirtini kamaytiradi va sovitish tizimi nasosini yuritish uchun sarflanadigan quvvatni ham kamaytiradi.

Chet ellarda antifrizlar ham konsentratlar ko'rinishida va ham tayyor mahsulot ko'rinishida ishlab chiqariladi.

Etilenglikol asosidagi **Mannol Antifreeze** konsentrati (SCT, Germaniya) istalgan sovitish tizimlarida yil davomida foydalanish uchun mo'ljallangan. Suyuqlik sovitish tizimini –75 °C haroratgacha hamda korroziya va nakip (devorga o'tirgan sopolsimon qatlam)dan saqlaydi, ko'pik hosil qilmaydi, metall va rezinali zichlagichlarga nisbatan neytral. Konditsioner bilan jihozlangan avtomobillarning sovitish tizimlarida juda yaxshi ishlaydi.